

23.2.12.3 Notelaar en kastanjelaar

Notelaars (familie Juglandaceae) produceren als beschermingsstof een herbicide (plantenbestrijdingsmiddel) Juglone $\text{C}_{10}\text{H}_6\text{O}_3$, dat ook gebruikt wordt als kleurstof voor textiel en inkt, in voedingsmiddelen en cosmetica (haarverf).

Juglone komt voor in de bladeren (minder), bolsters (2-4%), wortels en bast van deze familie. Dit anti-groei-middel is een ademhalingsremmer voor (sommige) planten. De aromatische verbinding met als brutoformule $\text{C}_{10}\text{H}_6\text{O}_3$ zorgt voor verstopte xyleemvaten en weefsels. In de natuur of (1 jaar) in de composthoop kan het vrij makkelijk verteren, maar je vermijdt het beter in de (groenten)tuin.

In Zuid-Amerika gebruikten stammen de cytotoxische eigenschappen om te vissen door versneden bolsters in het water te gooien.

Jonge walnootbomen lijken geen toxische reacties te veroorzaken bij gevoelige planten totdat ze zeven tot acht jaar oud zijn. Juglone van ontbindende zwarte walnootwortels kan na het rooien en verwijderen nog langer dan een jaar in de grond blijven over de hele oppervlakte van de buitenkoepel van de kruin.

Planten die tolerant zijn voor Juglone en er toch gedijen zijn vb. bonen, bieten, meloenen, wortels, uien, pastinaak, perziken, nectarines, kersenpruimen, peren, zwarte frambozen,...

Planten die gevoelig zijn voor Juglone zijn o.m. tomaten, rabarber, komkommers, aubergines, aardappelen, paprika's, alfalfa, asperges en kool, bosbessen, bramen, druiven, verschillende soorten peren,...

In de praktijk ervaar ik hiervan (in een weiland) helemaal geen last.

Toepassingen i.v.m. de vruchten (noten, kastanje) vind je o.m. \rightarrow bij Planten kweken: Noot, pit,...

Juglans is éénhuizig: mannelijke en vrouwelijke bloemen staan op dezelfde boom. Wel vaak met een verschillende bloeitijd zodat ze zichzelf niet bevruchten! (Protandrie: ♂ manlijke bloemen bloeien eerst; protogynie: ♀ vrouwelijke eerst.) Je kan best verschillende variëteiten met overlappende bloeitijden (windbestuiving) aanplanten.

Sommige soorten (vb. Broadview) vormen (ook) vruchten zonder bestuiving. Bij apomixie (♂ ongeslachtelijke voortplanting via zaad) groeit het embryo zonder dat er bevruchting was. Ze worden soms foutief zelfbestuivend genoemd. Het resultaat van de vruchtzetting kan per jaar erg verschillen. (Dus voorzie een passende soort in de buurt / wind.)

Verdacht: verdwenen kastanjes

Verwonderd zag ik toevallig dat de openbarstende kastanjes aan de boom barstensvol glanzende vruchten zaten, terwijl er op de grond geen enkele te vinden was. Ik kon me moeilijk voorstellen dat iemand die ongevraagd was komen verzamelen, of dat er gulzige knager alles zouden weggesleept hebben.

Omdat ik in het verleden al wel eens kippen en ganzen door een vossenbezoek kwijt raakte, sluit in ze vanaf de schemering op. Ze krijgen dan wat graan, en komen daarvoor graag naar het met gaas en vogelnetten afgemaakte deel. Bij de ganzen -die het gras moeten kort houden, en afgevallen appels eten- heb ik ook een eend die het slakkenbestand onder controle houdt. Ze pikken hier en daar nog wat eten op onderweg, maar komen vlot naar hun veilige overnachtingsplek. Een van de ganzen leek nog een appeltje mee te brengen. Alles wat eetbaar is proberen ze van elkaar af te snoepen. Dus als er een stukje afbreekt of valt, zijn de anderen er als de kippen bij. En toen zag ik dat het geen appeltje, maar een dikke kastanje was. Haar pogingen om die naar binnen te werken deden me al aan verstikking denken. De kastanje ontglipte haar, en het eendje was er meteen mee weg. En slikte ze na 3 pogingen vlot door. Hun slokdarmen zijn elastischer dan in dacht. En hun bek groter. Dit jaar dus minder kastanjes, en meer ganzenvlees en -vet.

Kennis is nodig om
de dingen goed te
doen,
wijsheid om de goede
dingen te doen.

